

INFORMACIJOS
APIE DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEMINIŲ INSPEKTAVIMO RODIKLIŲ
„KRITIMAI IŠ AUKŠČIO“ SAŠAJŲ STATYBOS SEKTORIUJE ANALIZĘ NELAIMINGŲ
ATSITIKIMŲ DARBE KONTEKSTE
APIBENDRINIMAS

I. ĮVADAS

1.1. Darbuotojų apsauga nuo įvairių pavojų keliančių veiksnių yra gyvybiškai svarbi saugai ir sveikatai. Visais laikais statybų sektorius buvo laikomas specifiniu. Jam būdingas mobilumas, rizika dėl besikeičiančių pavojų, susijusių su laikinųjų darbų organizavimu, personalo kaita ir patirtimi. Prie pavojų taip pat priskirtina projektuotojų bei darbų vykdytojų veiksmų suderinamumo stoka, viena kitą keičiančių ir / ar tuo pat metu dirbančių kelių įmonių vykdomas darbas statybvietyje, klimato sąlygos ir kt.

1.2. Kritimai iš aukščio – viena pagrindinių žūčių priežasčių. Kasmet Europoje dėl šio veiksnio žūsta apie 1300 žmonių. Ir dėl žmogiškųjų, ir dėl finansinių resursų, ekonominių bei socialinių padarinių šių nelaimingų atsitikimų darbe metu patiriami nuostoliai yra nepriimtini: nukritę žmonės žūsta arba sunkiai sužalojami – netenka galimybės judėti (tetraplegija), patiria įvairių sveikatos sutrikimų ir dalinę negalią. Dėl tokių sužalojimų darbuotojų galimybės grįžti į darbą mažėja, jie praranda daug pajamų. Be to, dėl tokios situacijos visuomenėje susidaro neigiamas įvaizdis apie statybos sektorių, tuomet sunkiau pritraukti į darbą jaunimą, sunkiau išlaikyti darbe vyresnius darbuotojus.

1.3. Šiame apibendrinime, siekiant objektyvesnių ir sistemiškai patikimesnių rodiklių apie nelaimingų atsitikimų darbe duomenų analizę, susijusią su žmonių bei daiktų kritimais (ant žmonių) iš aukščio / į gylį statybos sektoriaus įmonėse, naudojami 2012–2016 m. laikotarpio statistiniai rodikliai apie nelaimingus atsitikimus darbe (2016 m. – gruodžio 12 dienos). Be to, statybvielių tikrinimų pagal temines ataskaitas „Kritimai iš aukščio“ analizėje pirmą kartą naudojamas rodiklis apie faktinį skaičių darbuotojų, kurie patikrinimų metu nebuvo aprūpinti atitinkamomis saugos priemonėmis, užtikrinančiomis nelaimingų atsitikimų darbe prevenciją dėl darbuotojų kritimų iš aukščio / į gylį.

1.4. Prie šio apibendrinimo pridedama teminė lentelė „Kritimai“ (toliau – Lentelė), kurioje pateikiami duomenys apie:

1.4.1. sunkių (S) ir mirtinų (M) nelaimingų atsitikimų darbe (palyginant 2012–2014 m. ir 2015–2016 m.) veiksnius (eilutė 1.1.1), susijusius su žmonių ir daiktų kritimais iš aukščio / į gylį, priežastis (eilutė 1.1.2) bei aplinkybes (eilutė 1.1.3);

1.4.2. inspektavimus pagal bendrojo klausimyno „Statybvietyje 2016.01.01–2016.06.30“ (eilutė 2.1; patikrintos 307 statybvietyje) rodiklius pagal atskirus saugos elementus (2.1.1–2.1.7);

1.4.3. inspektavimus pagal teminių klausimynų (2016.03.01–2016.06.30): „Kritimai iš aukščio. Kolektyvinės apsaugos priemonės“ (KAP – eilutė 2.2.1; atlikti 72 patikrinimai.), „Kritimai iš aukščio. Asmeninės apsaugos priemonės“ (AAP – eilutė 2.3.1; atlikti 72 patikrinimai.), „Kritimai iš aukščio. Paaukštinimo priemonės“ (PAP – eilutė 2.4.1; atlikti 75 patikrinimai) rodiklius;

1.4.4. inspektavimus pagal teminių klausimynų (2016.03.01–2016.06.30): „Kritimai iš aukščio. Kolektyvinės apsaugos priemonės“ (KAP – eilutė 2.5.1.1; atlikti 84 statybvielių patikrinimai), „Kritimai iš aukščio. Asmeninės apsaugos priemonės“ (AAP – eilutė 2.5.1.2; atlikti 72 statybvielių patikrinimai), „Kritimai iš aukščio. Paaukštinimo priemonės“ (PAP – eilutė 2.5.1.3; atlikti 75 statybvielių patikrinimai) rodiklius, susijusius su duomenimis apie darbuotojų skaičių aprūpintų / neaprūpintų atitinkamomis saugos priemonėmis;

1.4.5. inspektavimus pagal teminių (2016.03.01–2016.06.30) klausimynų: „Kritimai iš aukščio. Kolektyvinės apsaugos priemonės“ (KAP – eilutė 2.6.1.1; atliktas 81 statybvietyje patikrinimas), „Kritimai iš aukščio. Asmeninės apsaugos priemonės“ (AAP – eilutė 2.6.1.2; atlikti 72 statybvielių patikrinimai), „Kritimai iš aukščio. Paaukštinimo priemonės“ (PAP – eilutė 2.6.1.3;

atlikti 66 statybviečių patikrinimai) rodiklius, susijusius su duomenimis apie įmonių skaičių apsirūpinusių / neapsirūpinusių atitinkamomis saugos priemonėmis.

II. NELAIMINGŲ ATSTITKIMŲ DARBE RODIKLIŲ SAŠAJŲ SU INSPEKTAVIMO REZULTATAIS ANALIZĖ

2.1. Nelaimingų atsitikimų darbe statybvietėse rodiklis (pagal veiksnius) nurodytas eilutėje 1.1.1 – „Žmonių ir daiktų kritimas iš aukščio / į gylį“: 2012–2014 m. 88 sunkūs ir mirtini nelaimingi atsitikimai darbe arba 59,4 proc. nuo visų statybvietėse; 2015–2016 m. – 59 sunkūs ir mirtini nelaimingi atsitikimai darbe arba 69,4 proc. – tai reiškia padidėjimą 10,0 punktu.

2.2. Nelaimingų atsitikimų darbe statybvietėse rodikliai (pagal aplinkybes) nurodyti eilutės 1.1.3 duomenyse:

2.2.1. eilutėje 1.1.3.1 „Nebuvo įrengtos (ir / ar netinkamai įrengtos) kolektyvinės apsaugos priemonės (KAP)“ – 2012–2014 m. 38 sunkūs ir nelaimingi atsitikimai darbe, t. y. 25,7 proc. nuo visų statybvietėse; 2015–2016 m. 23 sunkūs ir mirtini nelaimingi atsitikimai darbe, t. y. 36,4 proc. – tai reiškia padidėjimą 10,7 punkto;

2.2.2. eilutėje 1.1.3.2 „Nebuvo išduotos (ir / ar nedėvimos) AAP“, įskaitant diržus, apraišus, kurių nebuvo kur prišti: 2012–2014 m. 38 sunkūs ir mirtini nelaimingi atsitikimai darbe, t. y. 20,4 proc. nuo visų statybvietėse; 2015–2016 m. 36 sunkūs ir mirtini nelaimingi atsitikimai darbe, t. y. 42,3 proc. – tai reiškia padidėjimą 14,6 punkto;

2.2.3. eilutėje 1.1.3.3 „Nebuvo reikiamų paaukštinimo priemonių (PAP)“: 2012–2014 m. 11 sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, 7,4 proc. nuo visų statybvietėse; 2015–2016 m. 17 sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, t. y. 20,0 proc. – tai reiškia padidėjimą 12,6 punkto.

2.3. Statybviečių inspektavimo rodiklių iš bendrojo klausimyno „Statybvietės 2016.01.01–2016.06.30“ (eilutė 2.1) bei rodiklių iš teminių inspektavimo klausimynų (eilutės 2.2–2.6) sąsajų su nelaimingų atsitikimų darbe analizė:

2.3.1. pagal bendrąjį klausimyną „Statybvietės 2016.01.01–2016.06.30“ eilutėje 2.1.3 „Neįrengtos kolektyvinės saugos priemonės, kad būtų išvengta darbuotojų, taip pat daiktų ir / ar medžiagų kritimų ant žmonių“ nurodoma, kad minėtas saugos elementas nebuvo įrengtas daugiau negu kas trečioje (35,7 proc.) statybvietėje. Šio darbuotojų saugos ir sveikatos pažeidimo rodiklis iš esmės atitinka (36,4 proc.) visų 2015–2016 m. įvykusių sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe aplinkybes, nurodytas eilutėje 1.1.3.1 „Nebuvo įrengtos (ir / ar netinkamai įrengtos) kolektyvinės apsaugos priemonės (KAP)“;

2.3.2. pagal bendrąjį klausimyną „Statybvietės“ eilutėje 2.1.5 „Dirbant ant stogų darbuotojai neaprūpinti AAP, nepasirūpinta, kad jie netyčia neužliptų ant trapios perdangos“ konstatuojami pažeidimai 22,2 proc. (daugiau nei kas penktoje statybvietėje) nuo patikrintų statybviečių, o eilutėje 2.1.7 „Darbuotojai statybvietėje nenaudoja išduotų AAP“ konstatuojami pažeidimai 19,2 proc. nuo patikrintų statybviečių; tai reiškia darbuotojų saugos ir sveikatos pažeidimus maždaug kas penktoje statybvietėje. Darytina išvada, kad nurodyti pažeidimai turėjo įtakos maždaug kas ketvirto sunkaus ir mirtino nelaimingo atsitikimo darbe aplinkybėms (eilutė 1.1.3.2 „Nebuvo išduotos (ir / ar nedėvimos) AAP“, tarp jų – diržai, apraišai, kurių nebuvo kur prišti: 2012–2014 m. 38 sunkūs ir mirtini nelaimingi atsitikimai darbe arba 25,7 proc. nuo visų statybvietėse).

2.4. Statybviečių analizė pagal teminių inspektavimų klausimynų „Kritimai iš aukščio“ (Lentelėje eilučių numeriai 2.2, 2.3 ir 2.4) pagal rezultatus eilutėse 2.2.1 (KAP), 3.1 (AAP) ir 2.4.1 (PAP):

2.4.1. nustatyta, kad darbai statybvietėse buvo vykdomi projektuose nenumačius kolektyvinių apsaugos priemonių: esant pavojams nukristi projektuose nenurodomi atitinkamų darbų grafikų bei eiliškumas (eilutė 2.2.1.1 – 38,9 proc. patikrintų statybviečių); nepateikiamos schemos, pažymint darbuotojų išsidėstymą, jų judėjimo kryptis (eilutė 2.2.1.2 – 40,9 proc. patikrintų statybviečių); nenumatomas mobilių kėlimo platformų (eilutė 2.2.1.3 – 35,0 proc. patikrintų statybviečių) bei angų, ertmių grindyse, perdangose uždarymo / aptvėrimo priemonių (eilutė 2.2.1.4 – 31,2 proc. patikrintų statybviečių) naudojimas. Todėl maždaug kas ketvirtoje – penktoje statybvietėje neįrengtos kolektyvinės apsaugos priemonės, apsaugančios darbuotojus nuo

kritimų iš aukščio (eilutės 2.2.1.5 priemonės, pažymėtos numeriais 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7: nėra pavojingų zonų aptvėrimų, įspėjamųjų ženklų, apsauginių tinklų, aptvarų, turėklų, saugos lynų ir apraišų tvirtinimo vietų, neuždengtos ir neaptvertos iškasos, šuliniai, nėra saugos priemonių darbuotojams patekti į darbo vietas aukštyje, neįrengti apsauginiai pastoliai);

2.4.2. nustatyta, kad statybvietėse dėl asmeninių apsauginių priemonių: projektavimo dokumentuose nebuvo numatytos saugos lynų ir diržų tvirtinimo vietos (eilutė 2.3.1.2 – 22,2 proc. patikrintų statybviečių); statybvietėse įrengtos saugos lynų ir diržų tvirtinimo vietos neatitinka projekte numatytų reikalavimų (eilutė 2.3.1.3 – 16,9 proc. patikrintų statybviečių); darbuotojai nenaudoja jiems išduotų asmeninių apsaugos priemonių (eilutė 2.3.1.1 – 19,3 proc. patikrintų statybviečių);

2.4.3. nustatyta, kad statybvietėse dėl paaukštinimo priemonių: neparengtas pastolių pastatymo, naudojimo ir išardymo projektas (eilutė 2.4.1.1 – 12,8 proc. patikrintų statybviečių); įrengti pastoliai neatitinka jų pastatymo projekto (eilutė 2.4.1.2 – 22,5 proc. patikrintų statybviečių); pastoliai įrengti netinkamai – nėra apsauginių aptvarų, netvirtai pritvirtinti prie pastato sienos, nesilaikoma atstumų tarp sienos ir pastolių, nesilaikoma ne mažiau kaip 60 laipsnių kopėčių nuolydžio užlipimui-nulipimui (eilutė 2.4.1.3 – 26,3 proc. patikrintų statybviečių);

2.4.4. daugiau kaip pusėje (51,1 proc.) statybviečių (iš 49) nebuvo numatytas darbuotojų gelbėjimo planas ekstremalaus įvykio atveju ir net 63 proc. dirbančiųjų nebuvo supažindinti su plane numatytais darbuotojų veiksmais.

2.5. Statybviečių analizė pagal teminių ataskaitų duomenis, įteisintus nuo 2016 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į darbuotojų, kuriems darbų vadovai nesudarė saugių darbui sąlygų, skaičių, atliekama:

2.5.1. vertinant skaičių darbuotojų, kurių darbo vietos pagal darbų pobūdį neatitiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų (Lentelės 2.5 skyrelis):

2.5.1.1. pagal atliktų 84 statybviečių patikrinimų rezultatus (Lentelės eilutė 2.5.1.1) 558 darbuotojams turėjo būti įrengtos kolektyvinės apsaugos priemonės – faktiškai buvo įrengtos 448 darbuotojams (t. y. 110 darbuotojų (arba 19,3 proc.) nebuvo aprūpinti kolektyvinėmis apsaugos priemonėmis; taigi, kas penktas darbuotojas dirbo didelio pavojaus sąlygomis). Darytina prielaida, kad 2012–2016 m. dėl to 69 darbuotojai (29,3 proc.) galėjo patirti sunkias ar mirtinas traumas – Lentelės eilutė 1.1.3.1;

2.5.1.2. pagal atliktų 73 statybviečių patikrinimų rezultatus (Lentelės eilutė 2.5.1.2) 494 darbuotojams turėjo būti išduotos asmeninės apsaugos priemonės – faktiškai jos buvo išduotos 402 darbuotojams (t. y. 92 darbuotojai (arba 18,7 proc.) nebuvo aprūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis; taigi, beveik kas penktas darbuotojas dirbo pakankamai pavojingomis sąlygomis). Todėl darytina prielaida, kad 2012–2016 m. 74 darbuotojai (31,8 proc.) dėl to galėjo patirti sunkias ir mirtinas traumas – Lentelės eilutė 1.1.3.2;

2.5.1.3. pagal atliktų 75 statybviečių patikrinimų rezultatus (Lentelės eilutė 2.5.1.3) 442 darbuotojams turėjo būti įrengtos paaukštinimo priemonės – faktiškai buvo įrengtos 373 darbuotojams (69 darbuotojams (arba 15,6 proc.) paaukštinimo priemonės nebuvo įrengtos; t. y. maždaug kas šeštas darbuotojas dirbo padidinto pavojaus sąlygomis). Darytina prielaida, kad 2012–2016 m. dėl to 28 darbuotojai (12,1 proc.) galėjo patirti sunkias ir mirtinas traumas – Lentelės eilutė 1.1.3.3).

2.6. Statybviečių analizė pagal teminių ataskaitų duomenis, įteisintus nuo 2016 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į statybviečių, kuriose nebuvo sudarytos saugios darbui sąlygos skaičių, atliekama:

2.6.1. vertinant statybviečių skaičių, kuriose pagal darbų pobūdį darbo vietos neatitiko darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų (Lentelės 2.6 skyrelis):

2.6.1.1. pagal atliktų 87 statybviečių patikrinimų rezultatus (Lentelės eilutė 2.6.1.1) iš 81 statybvietės, kuriose turėjo būti įrengtos kolektyvinės apsaugos priemonės, jos faktiškai buvo įrengtos 72 statybvietėse (11,1 proc. tikrintų statybviečių tai nebuvo padaryta, o tai reiškia, kad maždaug kas dešimtoje statybvietėje darbuotojai dirbo padidinto pavojaus sąlygomis). Darytina prielaida, kad tai galėjo turėti įtakos sunkiems ar mirtiniams nelaimingiems atsitikimams darbe įvykti;

2.6.1.2. pagal atliktų 73 statybviečių patikrinimų rezultatus (Lentelės eilutė 2.6.1.2) iš 72 statybviečių, kuriose darbuotojai privalėjo būti aprūpinti ir/ar dėvėti asmeninės apsaugos

priemonės, jomis darbuotojai buvo aprūpinti 67 statybvietėse (9,7 proc. statyviečių to nebuvo padaryta, o tai galėjo turėti įtakos sunkių ar mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe aplinkybėms);

2.6.1.3. pagal atliktų 75 statyviečių patikrinimų rezultatus (Lentelės eilutė 2.6.1.3) iš 66 statyviečių, kuriose privalėjo būti įrengtos paaukštinimo priemonės, jos buvo įrengtos 57 statybvietėse (16,6 proc. tikrintų statyviečių reikalingos paaukštinimo priemonės nebuvo įrengtos, t. y. kas šeštoje statybvietėje darbuotojai dirbo didesnio pavojaus sąlygomis; tai galėjo turėti įtakos sunkiems ar mirtiniams nelaimingiems atsitikimams darbe įvykti).

III. IŠVADA

3.1. Visa šiame Apibendrinime bei pridedamoje teminėje lentelėje „Kritimai“ pateikta informacija ir jos pagrindu atlikta analizė suponuoja vienareikšmę išvadą – dauguma statybos procesų dalyvių (statybos įmonių vadovai, darbuotojų saugos ir sveikatos atsakingi administracijos darbuotojai, taip pat ir patys darbuotojai) nesistengia griežčiau laikytis prevencinių darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų organizuojant, prižiūrint darbus aukštyje, bei darbuotojams patiems apsisaugant šiuose darbuose.

Nors 2016 m., palyginti su 2015 m., mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius statybos sektoriuje sumažėjo daugiau kaip du kartus (duomenys negalutiniai), tačiau skaičiuojant 100 000 darbuotojų jų dažnumas yra 1,6 karto didesnis, negu vidutinis šalyje pagal visus sektorius. Požiūris, kai metai iš metų ignoruojami pavojai, ypač tie, kurie susiję su kritimais iš aukščio / į gylį, turi reikšmingą poveikį darbuotojų sveikatai ir, kaip rodo įvairios analizės, pasireiškia akivaizdžiai didesne tikimybe įvykti sunkiems ir / ar mirtiniams nelaimingiems atsitikimams darbe.

IV. PRIMINIMAS DARBDAVIAMS (IR DARBUOTOJAMS) APIE PAGRINDINĮ PREVENCIJOS PRINCIPĄ DIRBANT AUKŠTYJE (PAVOJŲ VERTINIMĄ)

4.1. Įvairių pavojų vengimas: esama tiesioginio sąryšio tarp darbo vietos aukščio ir rizikos nukristi (potencinė energija).

4.2. Pavojų rūšių vertinimas (pvz., jei aukščio skirtumų negalima išvengti, reikėtų tiksliai apibrėžti atitinkamus veiksmus).

4.3. Pavojų šalinimas jų atsiradimo vietose.

4.4. Darbo pritaikymas asmeniui (pvz., palengvinti monotonišką darbą, darbo tempą ir pan.).

4.5. Modernių mechanizmų, įrankių, kitų technikos ir mokslo pasiekimų naudojimas ir taikymas.

4.6. Pavojingų priemonių keitimas nepavojingomis arba mažiau pavojingomis (pvz., kopėčias ar lynus dažniausiai galima pakeisti pastoliais ar platformomis).

4.7. Nuoseklios bendros prevencijos politikos formavimas (apima technologiją, darbo organizavimą, darbo sąlygas, socialinius santykius, su darbo aplinka susijusių veiksmų poveikį ir kt.).

4.8. Pirmenybės teikimas kolektyvinėms saugos priemonėms.

4.9. Tinkami nurodymai darbuotojams (svarbu, kad kiekvienas darbuotojas gautų tinkamą informaciją, įskaitant atsargumą bei draudimus).

V. PASIŪLYMAI SOCIALINIŲ PARTNERIŲ ORGANIZACIJOMS

5.1. Siekiant pagrindinio tikslo – efektyviau daryti poveikį nelaimingų atsitikimų darbe prevencijai:

5.1.1. „Informacijos apie darbuotojų saugos ir sveikatos teminių inspektavimo rodiklių „Kritimai iš aukščio“ sąsajų statybos sektoriuje analizę nelaimingų atsitikimų darbe kontekste apibendrinimą“ pateikti statybos sektoriaus darbdavių ir darbuotojų organizacijoms, taip pat Lietuvos pramonininkų konfederacijai, pasiūlant organizuoti atitinkamus aptarimus, numatant papildomas priemones nelaimingų atsitikimų darbe prevencijai gerinti statybos sektoriaus įmonėse.

5.1.2. Valstybinė darbo inspekcija 2017 m. numato organizuoti statybvietėse išsamesnės informacijos apie darbą, susijusių su kritimais iš aukščio / į gylį, surinkimą pagal anketas apklausiant atsakingus už darbuotojų saugą ir sveikatą įmonių administracijos pareigūnus (įskaitant

iš šalies pasamdytų firmų atstovus), darbuotojus, taip pat socialinius partnerius (profesinių sąjungų, darbo tarybų ir / ar darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų narius) ir tuo pagrindu parengiant atitinkamas išvadas bei priemones.

PRIDEDAMA. Informacija apie darbuotojų saugos ir sveikatos teminių inspektavimo rodiklių „Kritimai iš aukščio“ sąsajų statybos sektoriuje analizę nelaimingų atsitikimų darbe (2012 – 2016 m.) kontekste, 2 lapai.

INFORMACIJA

APIE DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TEMINIŲ INSPEKTAVIMO RODIKLIŲ „KRITIMAI IŠ AUKŠČIO“ SAŠAJŲ STATYBOS SEKTORIUJE ANALIZĘ NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE (2012 – 2016 m.) KONTEKSTE

Teminė lentelė „KRITIMAI“

1.	Įvykių (NA) darbe (S+M) , inspektavimo duomenų (rodiklių) pavadinimai, laikotarpiai	2012-2014 (1)				2015-2016 (2)				(2) / (1)
		S	M	S+M	Proc	S	M	S+M	Proc.	Proc.
1.1.	<i>NA duomenys pagal veiksnius:</i>									
	1.1.1. Žmogaus kritimas iš aukščio/į gylį, sužalojimas nuo krintančių, virstančių ir kt. daiktų, griūčių.	61	27	88	59,4	44	14	59	69,4	+10,0
1.1.2.	<i>NA duomenys pagal priežastis:</i>									
	1.1.2.1. Darbuotojams nustatytų DSS reikalavimų pažeidimai;	20	7	27	18,3	18	2	20	23,5	+5,2
	1.1.2.2. DSS darbų vidinės kontrolės nepakankamumas;	14	8	22	14,9	17	3	20	23,5	+8,3
1.1.3.	<i>NA duomenys pagal aplinkybes:</i>									
	1.1.3.1. Nebuvo įrengtos (ir/ar netinkamai įrengtos) kolektyvinės apsaugos priemonės (KAP);	23	15	38	25,7	23	8	31	36,4	+10,7
	1.1.3.2. Nebuvo išduotos (ir/ar nedėvimos) AAP, tarp jų – diržai, apraišai, kurių nebuvo kur priišti;	20	18	38	25,7	26	10	36	42,3	+14,6
	1.2.3.3. Nebuvo reikiamų paaukštinimo priemonių (PAP);	8	3	11	7,4	12	5	17	20,0	+12,6
2.	<i>DSS reikalavimų vykdymo įmonėse rezultatai pagal darbo inspektorių atliktus inspektavimus 2016.01.02 – 2016.06.30 ir atitinkamus DSS užtikrinimo elementus:</i>					<i>Įmonių, nevykdžiusių DSS reikalav. skaičius</i>		<i>procentas</i>		
2.1.	Pagal bendrąjį klausimą „Statyb vietės 2016.01.02 – 2016.06.30“ (atlikti 307 patikrinimai):									
	2.1.1. Darbuotojai neapsaugoti nuo kritimų iš aukščio (atramomis, aptvarais, paaukštinimo priemonėmis ir kt.);					50		33,1		
	2.1.2. Naudojant pastolius nesilaikoma teisės aktais nustatytų DSS reikalavimų;					27		32,1		
	2.1.3. Neįrengtos kolektyvinės saugos priemonės, kad būtų išvengta darbuotojų, taip pat daiktų ir/ar medžiagų kritimų					15		35,7		
	2.1.4. Pastolių tikrinimas ir priežiūra vykdoma nesilaikant gamintojo nustatytos tvarkos					22		32,3		
	2.1.5. Dirbant ant stogų darbuotojai neaprupinti AAP, nepasirupinta, kad jie netyčia neužliptų ant trapios perdangos					11		22,2		
	2.1.6. Dirbant iškasose nenaudojami klojiniai, ramsčiai, kad nevirštų gruntas, neišlaikomas šlaitų statusas					10		19,2		
	2.1.7. Darbuotojai statyb vietėje nenaudoja išduotų AAP					60		19,2		
2.2.	Pagal teminių inspektavimų klausimynus 2016.03.01 – 2016.06.30:									
	2.2.1. „Kritimai iš aukščio. Kolektyvinės apsaugos priemonės“ (KAP- atlikti 72 patikrinimai):									
	2.2.1.1. Neplanuojama operacijos, nurodant jų grafikus, eiliškumą ir trukmę, kai vykdant darbus yra pavojus nukristi,;					14		38,9		
	2.2.1.2. Neplanuojamos vietų, kur yra pavojus nukristi, schemos, pažymint darbuotojų išsidėstymą, jų judėjimo kryptis;					18		40,9		
	2.2.1.3. Neplanuojama įranga/mobilios kėlimo platformos darbams aukštyje atlikti;					7		35,0		
	2.2.1.4. Neplanuojamas angų, ertmių grindyse, perdengimuose, perdangose uždarymo/aptvėrimo priemonės ir būdai;					10		31,2		
	2.2.1.5. Neįrengtos šios kolektyvinės saugos priemonės, apsaugančios darbuotojus nuo kritimų iš aukščio:									
	5.1. pavojingų zonų aptvėrimai, išpėjamieji ženklai;					17		25,0		
	5.2. apsauginiai tinklai;					8		19,5		
	5.3. perėjimų apsauginiai aptvarai, turėklai;					13		20,3		
	5.4. saugos lynų ir apraišų tvirtinimo vietos (taškai);					7		21,9		
	5.5. iškasų, šulinių uždengimai, aptvėrimai;					5		14,3		

	5.6. saugos priemonės darbuotojams patekti į darbo vietas aukštyje;	10	15,5
	5.7. apsauginiai pastoliai.	4	6,6
2.3.	2.3.1. „Kritimai iš aukščio. Asmeninės apsaugos priemonės“ (AAP - atlikti 72 patikrinimai):		
	2.3.1.1. Statybvietyje darbuotojai nenaudoja jiems išduotų AAP;	10	19,3
	2.3.1.2. Projektavimo dokumentuose nebuvo numatytos saugos lynų ir diržų tvirtinimo vietos;	12	22,2
	2.3.1.3. Statybvietyje įrengtos saugos lynų ir diržų tvirtinimo vietos neatitinka projekte numatytiems reikalavimams	7	16,9
	2.3.1.4. Statybvietyje nebuvo įrengtos saugos lynų ir diržų tvirtinimo vietos	8	18,6
2.4.	2.4.1. „Kritimai iš aukščio. Paaukštinimo priemonės“ (PAP - atlikti 75 patikrinimai):		
	2.4.1.1. Neparengtas pastolių pastatymo, naudojimo ir išardymo projektas	5	12,8
	2.4.1.2. Statybvietyje įrengti pastoliai neatitinka jų pastatymo projektui	9	22,5
	2.4.1.3. Pastoliai įrengti netinkamai:		
	3.1. nėra apsauginių aptvarų;	18	26,3
	3.2. nesilaikoma atstumų tarp sienos ir pastolių;	6	9,3
	3.3. nesilaikoma ne mažiau kaip 60 laipsnių reikalavimo kopėčių nuolydžiui įrengimo (užlipimui ir nulipimui);	6	9,3
	3.4. pastoliai netvirtai pritvirtinti prie pastato sienos	2	5,8
2.5.	Pagal teminių inspektavimų klausimynų (2016.03.01 – 2016.06.30) „Kritimai iš aukščio“ (KAP; AAP; PAP) 4 punkto rodiklius „Nustatyta“:		
	2.5.1. Tikrinimo metu statybvietyje <i>dirbo darbuotoju</i> , kuriems pagal DSS reikalavimus ir darbų pobūdį:	Įrengta (išduota)	Procentas
	2.5.1.1. turėjo būti įrengtos 558 darbuotojams kolektyvinės apsaugos priemonės (atlikti tikrinimai 84 statybvietyse);	448/558	80,3 - 19,7
	2.5.1.2. turėjo būti išduotos 494 darbuotojams asmeninės apsaugos priemonės (atlikti tikrinimai 73 statybvietyse);	402/494	81,3 - 18,7
	2.5.1.3. turėjo būti įrengtos 442 darbuotojams paaukštinimo priemonės (atlikti tikrinimai 75 statybvietyse)	373/442	84,4 - 15,6
2.6.	Pagal teminių inspektavimų klausimynų (2016.03.01 – 2016.06.30) „Kritimai iš aukščio (KAP; AAP; PAP) 3 punkto rodiklius „Tikrinimo klausimai“:		
	2.6.1. Statybvietyse, kuriose privalėjo būti įrengtos DSS reikalavimams ir darbų pobūdį atitinkančios saugos priemonės:		
	2.6.1.1. įrengtos 72 statybvietyse iš 81, kuriose turėjo būti kolektyvinės apsaugos priemonės (tikrintos 87 statybvietyse);	72/81	88,9 - 11,1
	2.6.1.2. AAP išduotos 67 statybvietyse iš 72, kuriose darbuotojams privalėjo būti išduotos (tikrintos 73 statybvietyse);	65/72	90,3 - 9,7
	2.6.1.3. įrengtos 57 statybvietyse iš 66, kuriose turėjo būti paaukštinimo priemonės (tikrintos 75 statybvietyse).	57/66	83,4 - 16,6

Trumpiniai:

Darbuotojų sauga ir sveikata – DSS

Nelaimingi atsitikimai – NA

Sunkūs – S

Mirtini – M

Kolektyvinės apsaugos priemonės – KAP

Asmeninės apsaugos priemonės – AAP

Paaukštinimo priemonės – PAP

Valstybinės darbo inspekcijos Nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų skyriaus vyriausiasis specialistas

Mindaugas Pluktas, mindaugas.pluktas@vdi.lt, tel. (8 5) 2652608

Vilnius, 2016 m. gruodis